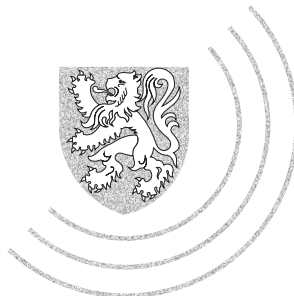

V L A A M S   P A R L E M E N T

Zitting 2002-2003

3 december 2002

ONTWERP VAN DECREET

**houdende instemming met de overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie
en de republiek Kroatië inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen,
ondertekend in Brussel op 31 oktober 2001**

INHOUD

	Blz.
Memorie van toelichting	3
Voorontwerp van decreet	11
Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen	13
Advies van de Raad van State	15
Ontwerp van decreet	18
BIJLAGEN :	
– Nederlandse tekst overeenkomst	23
– Engelse tekst overeenkomst	37

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

I. ALGEMENE BESPREKING

I.1. Betekenis van de overeenkomst

– Doel van de overeenkomst

In het algemeen staat de Vlaamse regering positief ten opzichte van het sluiten van internationale investeringsakkoorden, die van belang zijn voor Vlaamse investeerders in het buitenland. Alhoewel buitenlandse investeringen reeds worden beschermd door nationale wetgevingen, biedt een bilateraal verdrag bijkomende waarborgen wegens de voorrang van het internationaal recht op het interne recht van een staat.

De doelstelling van een dergelijke overeenkomst is, naast het aanmoedigen van investeringen, het bieden van een garantie voor een maximale bescherming aan de investeerder, zoals de waarborgen voor een billijke en rechtvaardige behandeling van de investering, de clausule van de meest begunstigde natie om discriminatie te voorkomen, een vergoedingsplicht bij onteigenende maatregelen en de vrije overmaking van inkomsten. Bovendien creëert zulke overeenkomst een eigen juridisch kader waarin investeringsgeschillen kunnen geregeld worden en waarbij de investeerder een beroep kan doen op internationale arbitrage.

– De overeenkomst vormt een gemengd verdrag

Dergelijke internationale overeenkomsten ten gunste van investeringen in het buitenland zijn verdragen in de zin van het volkenrecht of internationaal publiek recht. Het zijn juridisch bindende en afdwingbare akten onderschreven door volkenrechtelijke rechtspersonen, in casu drie onafhankelijke en soevereine staten en drie deelstaten met een grondwettelijk toegekende bevoegdheid om verdragen te sluiten. Die akten vormen de rechtsgrond voor rechten en verplichtingen in hoofde van die zes overheden en zelfs rechtstreeks in hoofde van investeerders op elkaars grondgebied. Overeenkomstig artikel 167 van de Grondwet, worden alle verdragen gesloten door de daartoe bevoegde regeringen en aan hun parlementen ter instemming voorgelegd, vooraleer ze uitwerking kunnen hebben.

Het zgn. “gemengde” karakter van de BLEU-overeenkomsten inzake investeringen werd vastgesteld

tijdens de Interministeriële Conferentie voor het Buitenlands Beleid van 31 mei 1994. Zowel de Gewesten als de federale overheid worden namelijk in principe bevoegd geacht. Dergelijke overeenkomsten worden gemengde verdragen genoemd wegens de gezamenlijke bevoegdheidsuitoefening op het federale en het gefedereerde niveau.

De Gewesten zijn immers bevoegd voor het economisch beleid, alsook voor het afzet- en uitvoerbeleid, overeenkomstig artikel 6, § 1, VI, eerste lid, 1° en 3°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen (BWHI), zoals gewijzigd. De federale overheid blijft bevoegd inzake de verzekering van invoer-, uitvoer- en investeringsrisico's (artikel 6, § 1, VI, eerste lid, 3°, BWHI), het handelsrecht, het vennootschapsrecht en de regelgeving voor de vestiging van bedrijven met uitzondering van die in de toeristische sector (artikel 6, § 1, VI, vijfde lid, 5° en 6°, BWHI).

Daarom bepaalt het eerste artikel van het bijgevoegde ontwerp van decreet dat het een gewest-aangelegenheid betreft. Het tweede en het laatste artikel houden in dat het Vlaams Parlement zijn goedkeuring verleent aan de voorliggende overeenkomst, zodat ze in werking kan treden na de instemming van al de betrokken parlementen en na de ratificatie door de federale overheid.

I. 2. Schets van het partnerland

– Institutionele en politieke gegevens

Op 25 juni 1991 werd Kroatië onafhankelijk, maar 1/3 van het grondgebied werd ingenomen door Serviërs. Het duurde nog tot 1998 voor het laatste bezet gebied in het oosten werd geïntegreerd.

Tijdens het bewind van president Tudjman en zijn rechts-nationalistische HDZ (Kroatische Democratische Gemeenschap) ging de economie met rasse schreden achteruit. Ook op diplomatiek vlak raakte Kroatië steeds meer geïsoleerd. Tudjman verleende volgens de Europese Unie (EU) en het Internationaal Gerechtshof in Den Haag niet genoeg medewerking aan het Joegoslavië-tribunaal in Den Haag. De relatie met het Internationaal Muntfonds (IMF) was eveneens slecht omdat Tudjman zich niets aantrok van de adviezen om de economie uit de put te halen.

Op 10 december 1999 overleed Tudjman. De HDZ bleef verweesd en verdeeld achter. De partij leed dan ook een zware nederlaag bij de parlementsverkiezingen van 3 januari 2000. Ze viel terug van 46 naar 28%. De Sociaal-democratische Partij (SDP)

– de vroegere communisten – werd de grootste partij. De SDP vormde samen met de Sociaal-Liberale Partij (HSLs) en enkele kleinere partijen een westers gezinde regenboogcoalitie o.l.v. premier Ivica Racan. De voornaamste punten van het regeerprogramma dat op 9 februari 2000 goedgekeurd werd in het parlement zijn :

- de rationalisering van de overheidsadministraties en de vermindering van de overheidsuitgaven ;
- besparingen op defensie, politie en oorlogsveteranen evenals op prestigieuze infrastructuurwerken ;
- een grondige hervorming van structuur en werking van de veiligheidsdiensten ;
- depolitisering van leger, administratie, politie, magistratuur en geheime diensten ;
- garanties voor een beter respect van de fundamentele vrijheden, inclusief persvrijheid ;
- een grotere decentralisatie van de bevoegdheden naar provincies en gemeenten ;
- volledig respect voor de rechten van de minderheden ;
- de terugkeer van alle vluchtelingen ;
- een efficiënte strijd tegen corruptie ;
- het land uit het sociaal-economische slop halen.

In de eerste ronde van de presidentsverkiezingen op 24 januari 2000 behaalde Stipe Mesic, kandidaat van 4 kleinere, Westers georiënteerde partijen de meeste stemmen (41,6%). Tweede werd Drazen Budisa, de kandidaat van de HSLs. Grootste verliezer werd HDZ-kandidaat en uittredend minister van Buitenlandse Zaken Mate Granic. In de tweede ronde op 14 februari haalde Mesic het van Budisa. Granic richtte met enkele gematigden uit de HDZ een nieuwe democratische centrumpartij op.

De regering kreeg in 2001 af te rekenen met een groeiende ontgoocheling onder de bevolking, vooral omwille van de stijgende werkloosheid. De dalende populariteit werd benadrukt in de lokale verkiezingen van 20 mei 2001. Ondertussen hadden spanningen binnen de coalitie in april 2001 geleid tot het opstappen van het Istrisch Democratische Congres (IDS). Begin juli 2001 zorgde de beslissing om van oorlogsmisdaden verdachte militairen uit

te leveren aan het Joegoslavië-tribunaal voor nieuwe problemen. HSLs-voorzitter Budisa was niet akkoord met die beslissing, maar hij kreeg niet de gewenste steun binnen zijn partij en stapte op. Premier Racan vroeg en kreeg daarop het vertrouwen van het Parlement. Op 2 februari 2002 werd Budisa opnieuw tot partijvoorzitter verkozen. Hij wilde dat 4 van de 5 HSLs-ministers opstapten om plaats te maken voor zijn vertrouwelingen. Die interne ruzie zorgde eens te meer voor een crisissfeer.

De volgende parlementsverkiezingen vinden normaal plaats in 2004 terwijl in 2005 presidentsverkiezingen en verkiezingen voor gemeenten en provincies voorzien zijn.

Kroatië heeft een democratisch politiek systeem dat gebaseerd is op het respect van de mensenrechten, wet en orde, nationale gelijkheid, sociale justitie en een meerpartijensysteem.

Sedert de grondwetswijziging van 28 maart 2001 en de afschaffing van de *Zupanski Dom* (Huis van de regio's) heeft Kroatië een éénkamerstelsel. De *Sabor* telt 151 leden. Verkiezingen vinden om de 4 jaar plaats. De uitvoerende macht wordt verdeeld tussen de president en de regering. De president wordt verkozen voor een ambtstermijn van 5 jaar. Hij duidt de eerste minister aan die op zijn beurt zijn ministers kiest. Door de nieuwe grondwet werden de bevoegdheden van de president ingekrompen.

– Economische gegevens

Tijdens de jaren negentig heeft Kroatië zijn relatief gunstige positie in Centraal-Europa geleidelijk zien afbrokkelen. Onder het bewind van Tudjman verslechterde de economie zienderogen. De gevolgen van de oorlog, de zorg voor meer dan 300.000 vluchtelingen, het overdreven aandeel van de militaire en para-militaire uitgaven in de begroting, de ongezonde structuur van een groot deel van de overheidsbedrijven en het gebrek aan een aangepaste wetgeving zorgden voor grote moeilijkheden. Het zelf opgelegde politieke isolement en een nefast beleid hebben ervoor gezorgd dat Kroatië begin 2000 gevoelig achterop hinkte t.o.v. andere Centraal-Europese landen, die nochtans een minder gunstige uitgangspositie hadden. Kroatië kampte met de gevolgen van de economische recessie die zich eind 1998 had ingezet en begin 2000 uitvlakte. Die crisis bracht een groeiende werkloosheid teweeg. Daarnaast had het land ook af te rekenen met exploderende openbare uitgaven (de openbare sector nam eind 1999 56% van het BNP voor zijn rekening) en een groeiende schuldenberg.

De macro-economische resultaten geven het volgende beeld van de evolutie in de economische toestand :

	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Groei	+ 6,8 %	+ 5,9 %	+ 6,6 %	+ 2,5 %	-0,4 %	+ 3,7 %
Inflatie	+ 3,7 %	+ 3,4 %	+ 3,8 %	+ 5,4 %	+ 4,4 %	+ 7,0 %
Werkloosheid	14,5 %	16,4 %	17,5 %	18,6 %	20,7 %	22,6 %
Overheidsschuld	19,3 %	29,2 %	31,9 %	38,8 %	51,0 %	50,7 %

Door het handhaven van de koers van de nationale munt, de kuna, slaagde de Nationale Bank erin om de inflatie te beperken. In 1999 werd de kuna met 20% gedevalueerd t.o.v. de US dollar. Om kiezers te winnen besloot de HDZ om de overheidsuitgaven flink te verhogen, waardoor het begrotingstekort opliep van 1% in 1998 tot 5% in 1999. In januari 1998 werd de BTW ingevoerd.

Het privatiseringsproces heeft geleid tot de privatisering van ongeveer 80% van alle overheidsbedrijven. Het gaat hier evenwel om minder grote bedrijven en bovendien zorgde de privatisering er in belangrijke mate voor dat geprivilegieerden van het bewind zich grote stukken van het staatspatrimonium toeëigenden.

De regering Racan gaf zichzelf 4 jaar om het land uit het socio-economisch slop te halen. Zij stelde, in overleg met het IMF, volgende punten voorop :

- een volgehouden budgettaire orthodoxie ;
- het behoud van een omvangrijk sociaal vangnet dat wel betaalbaar moet zijn. Dit impliceert een hervorming van de pensioenen, de sociale zekerheid en de volksgezondheid ;
- de vermindering van de voordelen van de oorlogsveteranen ;
- de voortzetting van de economische hervormingen en van de privatisering en het creëren van een nieuw aantrekkelijk wettelijk kader voor buitenlandse investeerders ;
- de vermindering van de fiscale druk op de ondernemingen en op de arbeid ;
- meer rechtszekerheid voor economische operatoren.

De sanering van de economie wordt de moeilijkste opdracht van de regering. Zij zal gepaard gaan met sociale spanningen en met sociale drama's als gevolg van de onvermijdelijke faillissementen.

De regering heeft al een aantal zaken gerealiseerd :

- het behoud van de monetaire stabiliteit ;
- de aanzuivering van meer dan de helft van de overgeërfde onbetaalde rekeningen ;
- de verlaging van de intrestvoeten ;
- de terugkeer van de groei ;
- de versnelling van de privatisering en de sluiting van 300 overheidsbedrijven zonder toekomst ;
- een stijging van het toerisme.

De begroting 2001 werd opgemaakt in nauw overleg met het IMF. Van belang is dat werk gemaakt wordt van noodzakelijke structurele hervormingen en van loonmatiging in de overheidssector. Dat moet leiden tot een daling van het overheidsdeficit van 1,3% van het Bruto Nationaal Product (BNP) in 2003.

De buitenlandse investeringen bedroegen in 1996 280 miljoen US dollar. Midden 2000 hadden buitenlandse bedrijven een gecumuleerd totaal van 4,28 miljard US dollar geïnvesteerd, waarvan 1,4 miljard US dollar in 1999. Het goede resultaat van 1999 is vooral te danken aan de verkoop van 35% van de aandelen van het telecombedrijf HT en aan de overname van lokale banken door Italiaanse en Oostenrijkse financiële instellingen. De kandidaat-investeerdere hebben te kampen met administratieve inertie en zelfs met lokale vijandigheid. Een nieuwe wet op investeringen en een nieuwe belastingwetgeving maken Kroatië een beetje aantrekkelijker voor buitenlandse investeerders, maar het competitieve nadeel t.o.v. Hongarije, Tsjechië of Polen is nog niet weggewerkt.

Kroatië kampt traditioneel met omvangrijke handelsdeficits. Het zware tekort op de handelsbalans wordt gedeeltelijk gecompenseerd door een positieve dienstenbalans en door de transfers van honderdduizenden gastarbeiders. De EU is de grootste handelspartner met 49% van de export en 56% van de import.

– *Mensenrechtensituatie*

Kroatië heeft een democratisch politiek systeem dat gebaseerd is op het respect van de mensenrechten, wet en orde, nationale gelijkheid, sociale justitie en een meerpartijensysteem.

Onder Tudjman konden niet alle minderheden op een officiële erkenning rekenen en was de wetgeving i.v.m. het onderwijs in en het gebruik van minderheidstalen bijzonder restrictief en ontradend. De nieuwe machthebbers namen zich voor om een juridisch kader te scheppen dat maximale rechten toekent aan minderheden en dat volledig conform is aan de eisen van de Raad van Europa.

De terugkeer van de vluchtelingen was één van de uitdagingen voor de nieuwe regering. De uitvoering van een terugkeerprogramma voor alle vluchtelingen in en buiten Kroatië, de toepassing van de amnestiewet, het behoud van de veiligheid in etnisch gemengde en economische crisisgebieden zijn zware opdrachten. De regering Racan heeft lang geprobeerd de terugkeerproblematiek voor zich uit te schuiven en zich te verschuilen achter de obstructie van de lokale overheden. Eind maart 2001 heeft de regering tijdens een bijzondere zitting in Knin een maatregelenpakket aanvaard dat een globale aanpak beoogt.

– *Samenwerking met Vlaanderen en België*

In haar beleidsverklaring heeft de Vlaamse regering Centraal- en Oost-Europa als één van haar geografische prioriteiten aangeduid. Het doel van dat beleid is erop gericht Vlaanderen als een volwaardige partner op de internationale scène een politieke, economische en maatschappelijke rol te laten spelen bij het consolideren van democratische hervormingen in Oost-Europa.

De republiek Kroatië werd op 15 januari 1992 door de EU erkend. België formaliseerde deze erkenning op dezelfde dag. Diplomatieke en consulaire betrekkingen werden aangeknoopt op 10 maart 1992.

Na de onafhankelijkheid werd overgegaan tot een herziening van de bilaterale verdragen die tussen België en de voormalige Socialistische Federale Republiek Joegoslavië waren gesloten. Op 6 februari 1997 werd overeengekomen dat 17 verdragen van kracht zouden blijven. Tevens werd een aanvang gemaakt met de modernisering van het bestaand juridisch instrumentarium.

De inzet van Belgische strijdkrachten in het kader van UNPROFOR en de financiering van humanitaire en reconstructieprojecten in de streek van Vukovar hebben bijgedragen tot het positieve imago dat ons land zowel in officiële middens als bij de lokale bevolking geniet.

De Belgische export naar Kroatië kende een sterke groei in de periode 1992-1998. In 1999 was er een terugval, maar in 2000 werd opnieuw een sterke groei opgetekend. De kaap van 150 miljoen euro werd nipt gemist. Met 112,17 miljoen euro bedroeg het Vlaamse aandeel 76%. Zowel in 1999 als 2000 was Kroatië Vlaanderens 53ste handelspartner. Onze handelsbalans met Kroatië vertoont traditioneel een omvangrijk saldo. De export bestaat vooral uit vervoermaterieel, chemicaliën, textiel en uitrustingsgoederen. De import kende een zeer trage groei. In 1999 werd de grens van 50 miljoen euro voor het eerst overschreden maar in 2000 volgde een terugval. De invoer bestaat vooral uit textiel, hout en houtwaren en kunststoffen.

Half 2000 was België de 16de buitenlandse investeerder in Kroatië.

De totale bilaterale humanitaire en reconstructiebijstand, die sinds 1995 aan Kroatië vertrekt werd, bedraagt om en bij de 6,7 miljoen euro.

– *Samenwerking met andere landen en met internationale organisaties*

Het uiteenvallen van Joegoslavië had voor gevolg dat Kroatië een eigen buitenlands beleid diende uit te werken. De Kroaten wilden zo snel mogelijk als onafhankelijke staat erkend worden door de internationale gemeenschap en aansluiting vinden bij de landen van West-Europa, meer bepaald de lidstaten van de EU. Door de weifelende houding van Tudjman en zijn HDZ werd de tenuitvoerlegging van deze beleidskeuze evenwel gehinderd. Kroatië werd niet opgenomen in de lijst van potentiële kandidaten voor toetreding tot de EU.

In 1992 werd Kroatië lid van de Verenigde Naties en deed het een officiële aanvraag om lid te worden van de Raad van Europa. Het land verkreeg op 4 mei 1992 wel het statuut van “speciale gast” bij de Parlementaire Assemblee van de Raad en het trad toe tot een aantal verdragen, maar het duurde nog tot eind 1996 eer Kroatië het volwaardig lidmaatschap verkreeg. Kroatië is ook lid van het Internationaal Muntfonds (IMF), de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (OVSE), de Europese Bank voor Wederopbouw (BERD), het Centraal-Europees Initiatief (CEI), de Donaucommissie en de Wereldhandelsorganisatie (WHO). Kroatië sloot met de NAVO een partnerschap voor de vrede.

Tudjman ondertekende in 1996 een akkoord over de normalisering van de betrekkingen met Joegoslavië. Toch blijven nog een aantal netelige kwes-

ties bestaan tussen beide landen. Met Slovenië zijn de relaties, niettegenstaande de inspanningen van beide regeringen, nog steeds voor verbetering vatbaar en met Bosnië-Herzegovina blijven de relaties erg complex. Tudjman lapte het Dayton-vredesakkoord aan zijn laars en steunde de Kroatische separatisten. Met Italië zijn er dan weer problemen over de kwestie Istrië en de daar wonende volksitalianen.

De verkiezingsresultaten van 2000 werden positief ontvangen in de EU en in Bosnië. Premier Racan heeft trouwens reeds aangekondigd dat hij de relaties met de EU en het IMF wil verbeteren.

De regering Racan stelde volgende prioriteiten voor haar buitenlands beleid :

- het herstel van het Kroatisch imago ;
- Euro-Atlantische integratie ;
- strikte naleving van de aangepane internationale verbintenissen, inclusief de Dayton-Parijs-akkoorden ;
- respect van de soevereiniteit en de territoriale integriteit van Bosnië ;
- vermindering, heroriëntering en transparantie van de bijstand aan de volksgenoten in Bosnië ;
- veiligheid en stabiliteit in de regio ;
- goed nabuurschap met alle buurlanden ;
- herstel van de samenwerking met het IMF en nauwere samenwerking met de Wereldbank ;
- toetreding tot de Wereldhandelsorganisatie (WHO).

De toenadering tot de EU kan rekenen op een brede consensus bij de bevolking. Het sluiten van een Stabilisatie- en Associatieovereenkomst, die op 29 oktober 2001 werd ondertekend, is dan ook van fundamenteel politiek belang voor de jonge republiek. Met de EU bestaat momenteel een raadgevende task force EU-Kroatië zolang er geen ander officieel orgaan bestaat. Voor de periode 2001-2004 heeft de EU 191 miljoen euro gepland voor hulp aan Kroatië.

Op korte of middellange termijn streeft het land naar lidmaatschap van de Centraal-Europese Vrijhandelszone (CEFTA), de NAVO en de EU.

I. 3. Ontstaan van de overeenkomst

Op 29 juni 1994 heeft de Vlaamse regering haar goedkeuring gehecht aan de typetekst voor het sluiten van overeenkomsten van de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie (BLEU) inzake de bevordering en bescherming van investeringen.

De onderhandelingen met de Kroatische partner vonden op 25 en 26 mei 1999 plaats in Zagreb, na voorafgaande schriftelijke procedure. De onderhandelingen werden gevoerd op grond van de Kroatische basistekst. Er werd wel rekening gehouden met de fundamentele bekommernissen van de BLEU, zoals de bescherming van de indirecte investeringen, de vrije en onmiddellijke transfer van middelen i.v.m. investeringen en de mogelijkheid voor de investeerder om onbelemmerd toegang te hebben tot internationale arbitrage.

Op 26 mei 1999 werd de overeenkomst geparafeerd. De overeenkomst werd door de Vlaamse regering op 8 september 2000 goedgekeurd. Ze werd op 31 oktober 2001 in Brussel ondertekend door de federale premier en de Vlaamse minister bevoegd voor het buitenlands beleid.

II. SPECIFIEKE BESPREKING VAN DE OVEREENKOMST MET KROATIË

II. 1. Inhoud van de overeenkomst

– *Standaardtekst van de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie (BLEU)*

Reeds gedurende meer dan dertig jaar sluit de BLEU overeenkomsten met landen die geen lid zijn van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO), om de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen te realiseren. Daarom hebben de leden van de BLEU een tekst goedgekeurd die zij aan hun gesprekspartners voorstellen als basis van de onderhandelingen. Op 29 juni 1994 heeft de Vlaamse regering die standaardtekst aanvaard.

Die zgn. BLEU-tekst bepaalt principieel dat elke verdragspartij eender welke soort van investeringen door een natuurlijke persoon of een rechtspersoon met de nationaliteit van een andere verdragspartij op zijn grondgebied toelaat (artikelen 1 en 2 van de BLEU-tekst). Dit is de basis voor de bevordering van de investeringen. De bescherming vindt men terug in de artikelen 3 tot 6.

Artikel 3 bevat een bepaling van niet-discriminatie en van meest begunstigde natie. Het sluit wel de voorrechten van de investeerders van een derde staat uit, die verbonden zijn aan de deelneming aan een vrijhandelszone, een douane-unie, een gemeenschappelijke markt of een andere vorm van regionale economische organisatie.

Artikel 4 verbiedt elke maatregel van onteigening of nationalisatie, tenzij voor het openbaar nut, de veiligheid of het nationale belang van de contracterende partij en dan op voorwaarde dat de maatregel wettelijk en non-discriminatoire is en begeleid wordt door een gepaste en reële schadevergoeding. Dezelfde principes gelden voor schade ingevolge geweld.

Artikel 5 regelt de overmakingen van alle betalingen inzake investeringen en lonen, waarbij de vrije transfer met een eventuele vergunning als principe geldt.

Artikel 6 voorziet een subrogatie van een partij of een openbare instelling in de rechten en de vorderingen van investeerders met deze nationaliteit, indien die partij of instelling schadevergoeding heeft uitbetaald aan die investeerders op grond van een garantie voor een investering. De andere betrokken partij kan dan aan de subrogerende verzekeraar de wettelijke of de contractuele verplichtingen van de investeerder opleggen.

In artikel 8 worden de bijzondere overeenkomsten die vroeger tussen een partij en een investeerder van een andere partij werden gesloten, bevestigd. De bepalingen ervan vullen de algemene draagwijdte van deze typeovereenkomst aan. Met bijzondere overeenkomsten worden verbintenissen bedoeld die betrekking hebben op concrete investeringsprojecten.

De artikelen 9 en 11 regelen respectievelijk de procedure voor geschillen over investeringen tussen een investeerder van een partij en een andere partij en die tussen partijen inzake de interpretatie en de toepassing van deze typeovereenkomst.

Indien een minnelijke schikking onmogelijk blijkt te zijn, bepaalt artikel 9 dat door een arbitrage-rechtscollege een definitieve en bindende uitspraak over het geschil wordt gedaan. Geen enkele contracterende partij kan hierbij aanvoeren dat de investeerder vergoed wordt door een verzekering of garantie.

Artikel 11 bepaalt dat, na de mislukking van een minnelijke schikking via diplomatieke weg en via

een gemengde commissie, een college van drie scheidsrechters wordt aangesteld. Elke partij duidt één scheidsrechter aan. Deze twee scheidsrechters duiden in onderling overleg een derde scheidsrechter als voorzitter van het college aan. Deze voorzitter is een onderdaan van een derde Staat. Indien de scheidsrechters niet op deze wijze kunnen worden aangesteld, kan een partij zulk verzoek richten tot de Voorzitter of Ondervoorzitter van het Internationaal Gerechtshof. De uitspraken van het college van scheidsrechters zijn definitief en bindend.

Wat de bevordering van de investeringen betreft, kunnen nog de artikelen 7 en 10 vermeld worden, die de meest gunstige regels ervoor laten gelden. Artikel 7 bepaalt dit ten opzichte van de nationale wetgeving van de partijen en van de bestaande en toekomstige internationale of andere overeenkomsten tussen de partijen. Artikel 10 voorziet de clausule van de meest begunstigde natie.

Artikel 12 stelt de investeringen die aan deze overeenkomst voorafgaan gelijk met die na de inwerkingtreding ervan. De vroegere investeringen worden eveneens beschermd.

Artikel 13 bepaalt de duur en de inwerkingtreding van deze overeenkomst. Een termijn van tien jaar geldt, die zonder voorafgaande opzegging stilzwijgend verlengd wordt. De standaardovereenkomst treedt een maand na de datum van de uitwisseling van de akten van bekrachtiging in werking.

– *Afwijkingen van de standaardtekst van de BLEU*

Hieronder volgen de inhoudelijke verschillen tussen de BLEU-typetekst en de overeenkomst.

In artikel 1, 3°, krijgen de geherinvesteerde opbrengsten dezelfde behandeling als de oorspronkelijke investering. Dit biedt meer rechtszekerheid voor herinvesteringen. In artikel 1, 4° en 5°, wordt de definitie gegeven van “zonder vertraging” en “vrij inwisselbare munt”. Ook dat verhoogt de rechtszekerheid. Volgens artikel 1, 6°, bevat het grondgebied ook de aan de buitengrenzen van de territoriale zee grenzende bedding en zeebodem.

Artikel 2 wordt uitgebreid met de vermelding dat de ene Overeenkomstsluitende Partij de andere Partij in kennis moet stellen van de investeringsmogelijkheden op haar grondgebied. Tevens wordt het verblijf van het personeel en naaste gezinsleden van dat personeel geregeld. Het sluiten en uitvoeren van licentiecontracten wordt niet vermeld.

In artikel 4, 3°, wordt bepaald dat een Overeenkomstsluitende Partij verplicht is de investeerders van de andere Overeenkomstsluitende Partij mee te laten genieten van een behandeling, preferentie of voorrecht die door die Overeenkomstsluitende Partij worden verleend krachtens een internationale overeenkomst of regeling die geheel of volledig betrekking heeft op belastingen en waarbij een Overeenkomstsluitende Partij partij is of in de toekomst kan worden.

Artikel 5, 5°, geeft de investeerder wiens investeringen onteigend zijn, het recht zijn zaak alsmede de waardebeoordeling van zijn investering en de te betalen schadeloosstelling te laten toetsen door een rechterlijke of een andere bevoegde instantie van de betrokken Overeenkomstsluitende Partij.

Artikel 7, 4°, stelt dat elke Overeenkomstsluitende Partij ervoor moet zorgen dat de commerciële rentevoet op marktbasis wordt berekend in het kader van de schadeloosstelling voor de periode die loopt vanaf het ogenblik dat de onteigening plaatsvond tot de dag van overmaking van de betaling.

Artikel 10 over de regeling van geschillen tussen een Overeenkomstsluitende Partij en een investeerder van de andere Overeenkomstsluitende Partij geeft niet de mogelijkheid het geschil voor te leggen aan het Arbitragegerecht van de Internationale Kamer van Koophandel in Parijs, noch aan het Arbitrage-instituut van de Kamer van Koophandel in Stockholm. Zulk geschil wordt beslecht hetzij voor een rechtcollege van de Partij waar de investering gebeurde, hetzij voor het Internationaal Centrum voor Regeling van Investeringsgeschillen (ICSID), hetzij door een scheidsgerecht ad hoc. Uitputting van de rechtsmiddelen voor rechtscolleges van de Partij is niet dwingend.

Geschillen tussen de Overeenkomstsluitende Partijen (artikel 11) worden zo mogelijk geregeld in overleg en indien dat niet kan binnen zes maanden, worden ze voorgelegd aan een scheidsgerecht. De BLEU-typetekst daarentegen voorziet in eerste instantie een regeling langs diplomatieke weg, daarna eventueel een gemengde commissie en ten slotte de beslechting door het Internationaal Gerechtshof. Het Gerechtshof wordt in dit ontwerp van overeenkomst niet bevoegd gemaakt.

De overeenkomst blijft van kracht gedurende een tijdvak van twintig jaar (artikel 14) en ook daarna voor tijdvakken van twintig jaar, tenzij één jaar vóór het verstrijken van de aanvangsperiode of een daarop volgende periode, een Overeenkomstsluitende Partij de andere Overeenkomstsluitende

Partij in kennis stelt van haar voornemen de overeenkomst op te zeggen. In de BLEU-typetekst zijn die termijnen maar half zo lang.

II.2. Adviezen van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) en van de Raad van State

In zijn advies van 9 januari 2002 sluit het Dagelijks Bestuur van de SERV zich aan bij het ontwerp van decreet.

In zijn advies van 28 maart 2002 maakte de Raad van State geen opmerkingen.

De minister-president van de Vlaamse regering,

Patrick DEWAEL

*De Vlaamse minister van Binnenlandse
Aangelegenheden, Ambtenarenzaken
en Buitenlands Beleid,*

Paul VAN GREMBERGEN

VOORONTWERP VAN DECREET

VOORONTWERP VAN DECREET

houdende instemming met de overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de republiek Kroatië inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend in Brussel op 31 oktober 2001

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid ;

Na beraadslaging,

BESLUIT :

De Vlaamse minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid is ermee belast, in naam van de Vlaamse regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt :

Artikel 1

Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Artikel 2

De overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de republiek Kroatië inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend in Brussel op 31 oktober 2001, zal volkomen gevolg hebben.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse regering,

Patrick DEWAEL

De Vlaamse minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid,

Paul VAN GREMBERGEN

ADVIES VAN DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD VAN VLAANDEREN

SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD
VAN VLAANDEREN

Brussel, 9 januari '02
RVP/IT/02-002

De Heer Herbert TOMBEUR
Directeur
Administratie Buitenlands Beleid
Boudewijnlaan 30

1000 BRUSSEL

Mijnheer de Directeur,

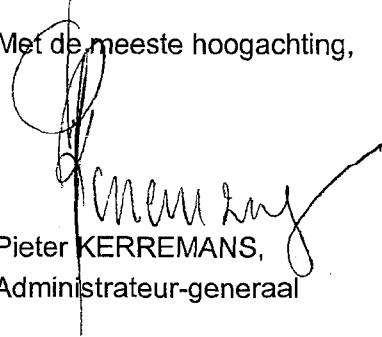
Betreft: principiële goedkeuring van het ontwerp van decreet houdende instemming met de overeenkomsten tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie (BLEU) en de regering van de republiek Kroatië, inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen

De Vlaamse sociale partners zijn zich bewust van het belang van internationale investeringsakkoorden.

Het Dagelijks Bestuur van de SERV heeft het ontwerp van decreet gelezen en sluit zich daar bij aan.

In de hoop u hiermee van dienst te zijn geweest, teken ik,

Met de meeste hoogachting,

Pieter KERREMANS,
Administrateur-generaal

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 33.173/1

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, op 15 maart 2002 door de Vlaamse minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid verzocht hem van advies te dienen over een voorontwerp van decreet "houdende instemming met de overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de republiek Kroatië inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend in Brussel op 31 oktober 2001", heeft op 28 maart 2002 het volgende advies gegeven :

Bij het voorontwerp zijn geen opmerkingen te maken.

De kamer was samengesteld uit

de Heren	M. VAN DAMME,	kamervoorzitter,
	J. BAERT, J. SMETS,	staatsraden,
	G. SCHRANS, A. SPRUYT,	assessoren van de afdeling wetgeving,
Mevrouw	A.-M. GOOSSENS,	toegevoegd griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. B. WEEKERS, adjunct-auditeur. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld en toegelicht door de H. L. VAN CALENBERGH, adjunct-referendaris.

DE GRIFFIER,

DE VOORZITTER,

A.-M. GOOSSENS

M. VAN DAMME

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

*De Vlaamse minister van Binnenlandse
Aangelegenheden, Ambtenarenzaken
en Buitenlands Beleid,*

DE VLAAMSE REGERING,

Paul VAN GREMBERGEN

Op voorstel van de Vlaamse minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid ;

Na beraadslaging,

BESLUIT :

De Vlaamse minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid is ermee belast, in naam van de Vlaamse regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt :

Artikel 1

Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Artikel 2

De overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de republiek Kroatië inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend in Brussel op 31 oktober 2001, zal volkomen gevolg hebben.

Brussel, 28 juni 2002.

De minister-president van de Vlaamse regering,

Patrick DEWAELE

BIJLAGEN

OVEREENKOMST
TUSSEN
DE BELGISCH-LUXEMBURGSE ECONOMISCHE UNIE
EN
DE REPUBLIEK KROATIË
INZAKE
DE WEDERZIJDSE BEVORDERING EN BESCHERMING VAN INVESTERINGEN

**OVEREENKOMST
TUSSEN
DE BELGISCH-LUXEMBURGSE ECONOMISCHE UNIE
EN
DE REPUBLIEK KROATIË
INZAKE
DE WEDERZIJDSE BEVORDERING EN BESCHERMING VAN INVESTERINGEN**

DE REGERING VAN HET KONINKRIJK BELGIË,
handelend zowel in eigen naam als in naam van
de Regering van het Groothertogdom Luxemburg, krachtens bestaande overeenkomsten,
de Vlaamse Regering,
de Waalse Regering
en de Brusselse Hoofdstedelijke Regering

en

DE REGERING VAN DE REPUBLIEK KROATIË,

(hierna "de Overeenkomstsluitende Partijen"),

VERLANGENDE een ruimere wederzijdse economische samenwerking te bevorderen op het gebied van investeringen door investeerders van de ene Overeenkomstsluitende Partij op het grondgebied van de andere Overeenkomstsluitende Partij ;

IN het besef dat overeenstemming omtrent de aan dergelijke investeringen toe te kennen behandeling het verkeer van privékapitaal en de economische ontwikkeling van de Overeenkomstsluitende Partijen zal stimuleren ;

ERMEE instemmend dat een stabiel kader voor investeringen het doeltreffende gebruik van economische middelen maximaal ten goede zal komen en de welvaart zal doen toenemen ;

BESLOTEN hebbende een Overeenkomst inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen te sluiten ;

ZIJN het volgende overeengekomen :

ARTIKEL 1

Begripsomschrijvingen

Voor de toepassing van de Overeenkomst :

1. Wordt onder "investering" verstaan : alle soorten vermogensbestanddelen en elke rechtstreekse of onrechtstreekse inbreng in speciën, natura of diensten, die worden geïnvesteerd of geherinvesteerd in welke economische sector ook door investeerders van de ene Overeenkomstsluitende Partij op het grondgebied van de andere Overeenkomstsluitende Partij, in overeenstemming met hun wetten en voorschriften en in het bijzonder, doch niet uitsluitend :
  - a) roerende en onroerende zaken alsmede andere zakelijke rechten zoals hypotheeken, retentierechten, pandrechten , vruchtgebruik en andere soortgelijke rechten ;
  - b) effecten, aandelen, promessen en andere vormen van deelneming in ondernemingen ;
  - c) aanspraken op geld of op enige prestatie die economische waarde heeft, met inbegrip van leningen die worden verstrekt met het oog op het creëren van economische waarde ;
  - d) intellectuele eigendomsrechten alsmede, doch niet uitsluitend, auteursrechten en naburige rechten, industriële eigendomsrechten, handelsmerken, octrooien, industriële ontwerpen en technische werkwijzen, rechten voor plantenrassen, know-how, bedrijfsgeheimen, handelsnamen en goodwill ;
  - e) rechten verleend krachtens het recht of bij overeenkomst om economische en handelsactiviteiten uit te oefenen, met inbegrip van de concessies om natuurlijke rijkdommen op te sporen, te ontginnen, te winnen of te exploiteren.

Veranderingen in de rechtsvorm waarin vermogensbestanddelen worden geïnvesteerd of geherinvesteerd doen geen afbreuk aan de aard van de investering.

2. Wordt met betrekking tot een Overeenkomstsluitende Partij onder "investeerder" verstaan :
  - a) een natuurlijke persoon, die onderdaan is van een Overeenkomstsluitende Partij, die een investering verricht op het grondgebied van de andere Overeenkomstsluitende Partij ;
  - b) een rechtspersoon, opgericht anderszins naar behoren georganiseerd overeenkomstig de wetten en de voorschriften van de ene Overeenkomstsluitende Partij, die haar zetel heeft op het grondgebied van die Overeenkomstsluitende Partij en er ook haar bedrijfsactiviteit uitoefent en die investeringen verricht op het grondgebied van de andere Overeenkomstsluitende Partij.
3. Wordt onder "opbrengsten" verstaan : de opbrengsten van een investering, en met name, doch niet uitsluitend, winsten, dividenden, rente, vermogensaanwas, royalty's, licentierechten voor octrooien en andere rechten. Geherinvesteerde opbrengsten krijgen dezelfde behandeling als de oorspronkelijke investering.
4. Wordt onder "zonder vertraging" verstaan : het tijdvak dat normaliter nodig is voor de overmaking van de betalingen.

5. Wordt onder "vrij inwisselbare munt" verstaan : een munt die op grote schaal wordt verhandeld op internationale valutamarkten en ook veel in internationale transacties wordt gebruikt.
6. Wordt onder "grondgebied" verstaan :
  - wat de BLEU betreft : het grondgebied van het Koninkrijk België of het grondgebied van het Groothertogdom Luxemburg, alsmede de maritieme gebieden, met inbegrip van de aan de buitengrenzen van de territoriale zee van de bovengenoemde Staten grenzende bedding en zeebodem, waarover de betrokken Staat overeenkomstig het internationale recht rechtsmacht en soevereine rechten uitoefent, met het oog op de exploratie, de exploitatie en het behoud van de natuurlijke rijkdommen ;
  - wat de Republiek Kroatië betreft, het grondgebied van de Republiek Kroatië, alsmede alle aan de buitengrenzen van de territoriale zee grenzende maritieme gebieden, met inbegrip van de bedding en zeebodem waarover de Republiek Kroatië overeenkomstig het internationale recht rechtsmacht en soevereine rechten uitoefent.

ARTIKEL 2

Bevorderen en toelaten van investeringen

1. Elke Overeenkomstsluitende Partij moedigt investeerders van de andere Overeenkomstsluitende Partij aan tot het verrichten van investeringen op haar grondgebied en schept daartoe gunstige voorwaarden en laat zodanige investeringen toe in overeenstemming met haar wetten en voorschriften.
2. Met het oog op de bevordering van wederzijdse investeringen, zal op verzoek van elke Overeenkomstsluitende Partij de ene Overeenkomstsluitende Partij de andere Overeenkomstsluitende Partij in kennis stellen van de investeringsmogelijkheden op haar grondgebied.
3. Elke Overeenkomstsluitende Partij verleent, indien nodig, binnen het kader van haar wetgeving, vergunningen met betrekking tot de investeringen op haar grondgebied, met inbegrip van alle toestemmingen voor het in dienst nemen, ongeacht de nationaliteit, van het leidinggevend en technisch personeel, naar keuze van de investeerder.
4. Elke Overeenkomstsluitende Partij verleent in overeenstemming met haar wetten, voorschriften en procedures inzake binnenkomst, verblijf en tewerkstelling van natuurlijke personen, ongeacht hun nationaliteit, toelating voor de binnenkomst, het verblijf en de tewerkstelling op haar grondgebied van sleutelpersoneel met inbegrip van leidinggevend en technisch personeel, die met het oog op investeringen door een investeerder van de andere Overeenkomstsluitende Partij worden tewerkgesteld. Aan de naaste gezinsleden (echtgenote en minderjarige kinderen) van zodanig sleutelpersoneel wordt met betrekking tot de binnenkomst en het tijdelijk verblijf in de ontvangende Overeenkomstsluitende Partij een soortgelijke behandeling verleend.

ARTIKEL 3

Bescherming van investeringen

1. Elke Overeenkomstsluitende Partij verleent op haar grondgebied volledige bescherming en zekerheid voor investeringen en opbrengsten van de investeerders van de andere Overeenkomstsluitende Partij. Geen van beide Overeenkomstsluitende Partijen mag door willekeurige, onredelijke of discriminatoire maatregelen de ontwikkeling, het beheer, het onderhoud, het gebruik, het genot, de uitbreiding, de verkoop of, indien zulks het geval is, de liquidatie van bedoelde investeringen belemmeren. Elke Overeenkomstsluitende Partij komt elke andere verplichting na die zij mocht zijn aangegaan met betrekking tot bepaalde investeringen van investeerders van de andere Overeenkomstsluitende Partij.
2. Investerings of opbrengsten van investeerders van één der Overeenkomstsluitende Partijen op het grondgebied van de andere Overeenkomstsluitende Partij genieten een billijke en rechtvaardige behandeling, in overeenstemming met het internationaal recht en de bepalingen van deze Overeenkomst.
3. Een Overeenkomstsluitende Partij mag op haar grondgebied geen dwingende maatregelen ten aanzien van investeringen van investeerders van de andere Overeenkomstsluitende Partij treffen die betrekking hebben op de aankoop van materialen, middelen voor de productie, de werking, het vervoer of de afzet van hun producten, of soortgelijke bevelen geven die onredelijke of discriminatoire gevolgen kunnen hebben.
4. Elke Overeenkomstsluitende Partij dient alle wetten, voorschriften, procedures, administratieve uitspraken en rechterlijke beslissingen van algemene gelding alsmede internationale overeenkomsten die een weerslag kunnen hebben op de investeringen op haar grondgebied door investeerders van de andere Overeenkomstsluitende Partij, onverwijld bekend te maken of anderszins algemeen beschikbaar te stellen.

ARTIKEL 4

Nationale behandeling en meestbegunstigingsbehandeling

1. Een Overeenkomstsluitende Partij verleent aan investeringen en opbrengsten van investeerders van de andere Overeenkomstsluitende Partij op haar grondgebied geen behandeling die minder gunstig is dan die welke zij verleent aan de investeringen en opbrengsten van de eigen investeerders, dan wel de investeringen en opbrengsten van investeerders van een derde Staat, naar gelang van wat het gunstigst is voor de desbetreffende investeerders.
2. Ten aanzien van het beheer, het onderhoud, het genot, het gebruik of de vervreemding van de investeringen die op het grondgebied van de ene Overeenkomstsluitende Partij worden gedaan door investeerders van de andere Overeenkomstsluitende Partij, wordt geen behandeling verleend die minder gunstig is dan die welke een Overeenkomstsluitende Partij verleent aan investeringen van haar eigen investeerders of van investeerders van een derde Staat, naar gelang van wat het gunstigst is voor de desbetreffende investeerders.

3. Het bepaalde in de leden 1 en 2 van dit artikel mag niet zodanig worden uitgelegd dat een Overeenkomstsluitende Partij wordt verplicht de investeerders van de andere Overeenkomstsluitende Partij mede te laten genieten van een behandeling, preferentie of voorrecht die door deze Overeenkomstsluitende Partij worden verleend krachtens :
  - a) een bestaande of toekomstige douane-unie, een economische unie, een vrijhandelszone of een soortgelijke internationale overeenkomst ;
  - b) een internationale overeenkomst of regeling die geheel of volledig betrekking heeft op belastingen, en waarbij een Overeenkomstsluitende Partij partij is of in de toekomst kan worden.

ARTIKEL 5

Onteigening en eigendomsbeperking

1. Investerings gedaan door een investeerder van de ene Overeenkomstsluitende Partij op het grondgebied van de andere Overeenkomstsluitende Partij kunnen door deze niet worden onteigend dan wel rechtstreeks of onrechtstreeks worden genationaliseerd, of worden onderworpen aan maatregelen met een soortgelijke uitwerking (hierna te noemen "onteigening"), behalve :
  - a) wanneer zulks gebeurt in het algemeen belang,
  - b) op non-discriminatoire basis,
  - c) met inachtneming van een behoorlijke rechtsgang, en
  - d) tegen een spoedige, passende en effectieve schadeloosstelling.
2. De schadeloosstelling wordt zonder vertraging betaald.
3. Het bedrag van de schadeloosstelling komt overeen met de billijke marktwaarde van de onteigende investering op het tijdstip onmiddellijk voorafgaand aan de onteigening of de openbaarmaking ervan, naargelang van welke situatie zich eerder voordoet.
4. Zodanige billijke marktwaarde wordt uitgedrukt in een vrij inwisselbare munt op basis van de voor die munt geldende marktkoers op het in lid 3 van dit artikel bedoelde tijdstip. De schadeloosstelling levert tevens rente op tegen een commercieel tarief op marktbasis voor de munt in kwestie, vanaf de datum van onteigening tot de datum van effectieve uitkering.
5. In het licht van de in dit artikel uiteengezette beginselen, heeft de investeerder wiens investeringen zijn onteigend het recht zijn zaak alsmede de waardebeoordeling van zijn investering en de te betalen schadeloosstelling zo spoedig mogelijk te laten toetsen door een rechterlijke of een andere bevoegde instantie van de betrokken Overeenkomstsluitende Partij.

ARTIKEL 6

Vergoeding van schade of verliezen

1. Aan investeerders van een Overeenkomstsluitende Partij die met betrekking tot hun investeringen schade of verlies lijden wegens oorlog of een ander gewapend conflict dat niet het gevolg is van activiteiten van de Overeenkomstsluitende Partij waartoe de investeerders behoren, burgerlijke onlusten, revolutie, ongeregelheden of soortgelijke gebeurtenissen op het grondgebied van laatstbedoelde Overeenkomstsluitende Partij wordt door deze Partij, wat restitutie, schadevergoeding, schadeloosstelling of een andere regeling betreft, geen minder gunstige behandeling toegekend dan die welke die Overeenkomstsluitende Partij aan haar eigen investeerders of aan investeerders van een derde Staat toekent, naar gelang van wat het gunstigst is voor de betrokken investeerders.
2. Onverminderd het bepaalde in het eerste lid van dit artikel, wordt aan investeerders van de ene Overeenkomstsluitende Partij die in een van de in dat lid bedoelde situaties op het grondgebied van de andere Overeenkomstsluitende Partij schade of verlies lijden ten gevolge van :
  - a) vordering van hun eigendom of een gedeelte daarvan door haar strijdkrachten of autoriteiten ;
  - b) vernieling van hun eigendom of een gedeelte daarvan door haar strijdkrachten of autoriteiten die niet is veroorzaakt door gevechtshandelingen of die, gezien de situatie, niet noodzakelijk was,zo spoedig mogelijk teruggave of in voorkomend geval een passende en effectieve schadeloosstelling verleend voor de tijdens de rekwisitie of als gevolg van de vernieling van hun eigendom geleden schade of het verlies. De daaruit voortvloeiende betalingen gebeuren onverwijld in vrij inwisselbare munt.
3. De investeerder wiens investeringen schade of verlies lijden als bedoeld in lid 2 van dit artikel, heeft het recht zijn zaak alsmede de waardebepaling van zijn investering en de te betalen schadeloosstelling, zo spoedig mogelijk te laten toetsen door een rechterlijke of een andere bevoegde instantie van die Overeenkomstsluitende Partij, in overeenstemming met de in lid 2 van dit artikel uiteengezette beginselen.

ARTIKEL 7

Overmakingen

1. Elke Overeenkomstsluitende Partij zorgt ervoor dat betalingen die verband houden met een investering op haar grondgebied van een investeerder van de andere Overeenkomstsluitende Partij, vrij en onverwijld kunnen worden overgemaakt naar en van haar grondgebied. Deze betalingen omvatten in het bijzonder doch niet uitsluitend :
  - a) beginkapitaal en bijkomende bedragen, gebruikt met het oog op de instandhouding of de uitbreiding van een investering ;

- b) de opbrengsten ;
  - c) de bedragen die nodig zijn voor de betaling van contractuele uitgaven, de terugbetaling van leningen, de betaling van royalty's, beheersprovisies, betalingen voortvloeiend uit licenties en andere soortgelijke rechten ;
  - d) de opbrengst van de gehele of gedeeltelijke verkoop of liquidatie van de investering ;
  - e) de in toepassing van de artikelen 5 en 6 van deze Overeenkomst uitgekeerde schadeloosstellingen ;
  - f) de bedragen uitgekeerd in het kader van de regeling van een investeringsgeschil.
- 2. De onderdanen van elke Overeenkomstsluitende Partij die uit hoofde van een investering toelating hebben gekregen om op het grondgebied van de andere Overeenkomstsluitende Partij te werken, is het tevens toegestaan een passend deel van hun verdiensten over te maken naar hun land van herkomst.
  - 3. De overmakingen gebeuren in vrij inwisselbare munt, tegen de koers die op de datum van overmaking van toepassing is op contante transacties in de gebruikte munt.
  - 4. Elke Overeenkomstsluitende Partij zorgt ervoor dat de commerciële rentevoet op marktbasis voor bedoelde munt wordt berekend in het kader van de schadeloosstelling voor de periode die loopt vanaf het ogenblik dat de in de artikelen 5 en 6 bedoelde feiten zich hebben voorgedaan tot de dag van overmaking van de betaling. De betaling gebeurt overeenkomstig het bepaalde in het eerste en tweede lid van dit artikel.
  - 5. Elke Overeenkomstsluitende Partij zorgt ervoor dat de overmakingen onverwijld worden uitgevoerd, zonder andere lasten dan de gebruikelijke taksen en kosten.

ARTIKEL 8

Subrogatie

Wanneer een Overeenkomstsluitende Partij dan wel de door haar aangewezen instantie een bedrag betaalt uit hoofde van een schadevergoeding of een waarborg die ze heeft verleend dan wel een verzekeringscontract dat ze heeft afgesloten ten aanzien van een investering door een investeerder op het grondgebied van de andere Overeenkomstsluitende Partij, erkent de andere Overeenkomstsluitende Partij de overdracht van alle rechten en vorderingen van deze investeerder aan de eerstgenoemde Overeenkomstsluitende Partij of de door haar aangewezen instantie en het recht van deze Partij of de door haar aangewezen instantie om alle zodanige uit subrogatie voortvloeiende rechten uit te oefenen en vorderingen te doen gelden, in dezelfde mate als de rechtsvoorganger.

ARTIKEL 9

Toepassing van andere wettelijke bepalingen

Indien naast deze Overeenkomst de wettelijke bepalingen van één van beide Overeenkomstsluitende Partijen of internationale verplichtingen, die thans tussen de Overeenkomstsluitende Partijen bestaan of op een later tijdstip onderling worden aangegaan, algemene of bijzondere regels bevatten op grond waarvan investeringen door investeerders van de andere Overeenkomstsluitende Partij aanspraak kunnen maken op een behandeling die gunstiger is dan in deze Overeenkomst is voorzien, hebben die regels, in zoverre zij gunstiger zijn, voorrang boven deze Overeenkomst.

ARTIKEL 10

Regeling van geschillen tussen een Overeenkomstsluitende Partij
en een investeerder van de andere Overeenkomstsluitende Partij

1. Elk investeringsgeschil tussen een Overeenkomstsluitende Partij en een investeerder van de andere Overeenkomstsluitende Partij wordt door onderhandeling geregeld.
2. Wanneer een in het eerste lid bedoeld geschil niet kan worden geregeld binnen drie (3) maanden, te rekenen vanaf de schriftelijke kennisgeving, wordt het geschil, op verzoek van de investeerder als volgt geregeld :
  - a) door een bevoegde rechtbank van de Overeenkomstsluitende Partij op wier grondgebied de investering is gedaan ; of
  - b) door bemiddeling of arbitrage door het Internationale Centrum voor Beslechting van Investeringsgeschillen (ICSID), dat is opgericht krachtens het Verdrag inzake de beslechting van investeringsgeschillen tussen Staten en onderdanen van andere Staten, dat op 18 maart 1965 te Washington voor ondertekening werd opengesteld ; of
  - c) door een scheidsgerecht ad hoc, dat , tenzij de partijen bij het geschil anderszins overeenkomen, wordt ingesteld volgens de arbitrageregels van de Commissie van de Verenigde Naties voor Internationaal Handelsrecht (UNCITRAL).

Beide partijen bij het geschil geven hun onherroepelijke toestemming elk geschil met betrekking tot investeringen voor te leggen aan bovengenoemde rechtbanken of aan alternatieve arbitrageprocedures te onderwerpen. Deze toestemming houdt in dat afstand wordt gedaan van de vereiste van uitputting van alle nationale administratieve en rechtsmiddelen.

3. Een investeerder die een geschil heeft voorgelegd aan een nationale rechtbank mag zich toch tot een van de in het tweede lid van dit Artikel bedoelde scheidsgerichten wenden, indien hij, nog vóór de nationale rechtbank vonnis heeft gewezen over het geschil, verklaart af te zien van verdere nationale rechtsvordering.

4. De uitspraak is onherroepelijk en bindend ; ze wordt uitgevoerd overeenkomstig de nationale wetgeving ; elke Overeenkomstsluitende Partij zorgt ervoor dat de erkenning en tenuitvoerlegging van de scheidsrechterlijke uitspraak in overeenstemming met haar ter zake geldende wetten en voorschriften gebeurt.
5. Geen van de bij een geschil betrokken Overeenkomstsluitende Partijen, zal in enig stadium van de bemiddelings- of arbitrageprocedure of van de uitvoering van een uitspraak als verweer kunnen aanvoeren dat de investeerder die tegenpartij is bij het geschil, een vergoeding ter uitvoering van een waarborg of verzekeringspolis heeft ontvangen, die het geheel of een gedeelte van zijn verliezen dekt.

ARTIKEL 11

Regeling van geschillen tussen de Overeenkomstsluitende Partijen

1. Geschillen tussen de Overeenkomstsluitende Partijen betreffende de uitlegging of toepassing van deze Overeenkomst worden zo mogelijk in overleg geregeld.
2. Wanneer een geschil, als bedoeld in het eerste lid van dit Artikel niet kon worden geregeld binnen zes (6) maand, wordt het op verzoek van een van de Overeenkomstsluitende Partijen voorgelegd aan een scheidsgerecht.
3. Het scheidsgerecht ad hoc wordt als volgt samengesteld : elke Overeenkomstsluitende Partij benoemt één scheidsman en deze twee scheidslieden kiezen in onderlinge overeenstemming een onderdaan van een derde Staat tot voorzitter. Bedoelde scheidslieden worden binnen twee (2) maanden benoemd, te rekenen vanaf de datum waarop één van de Overeenkomstsluitende Partijen de andere Overeenkomstsluitende Partij in kennis stelde van haar voornemen het geschil aan een scheidsgerecht voor te leggen. De benoeming van de voorzitter heeft binnen twee (2) maanden hierna plaats.
4. Wanneer de in het derde lid van dit Artikel vastgelegde termijnen niet worden nageleefd, kan een der Overeenkomstsluitende Partijen, bij gebreke aan een andere gepaste schikking, de Voorzitter van het Internationale Gerechtshof verzoeken over te gaan tot de noodzakelijke benoemingen. Wanneer de Voorzitter van het Internationale Gerechtshof onderdaan is van een Overeenkomstsluitende Partij dan wel om een andere reden verhinderd is bedoelde functie uit te oefenen, wordt de Ondervoorzitter van het Internationale Gerechtshof, of indien hij verhinderd is het lid van het Internationale Gerechtshof dat na hem het hoogst in anciënniteit is, verzocht onder dezelfde voorwaarden de noodzakelijke benoemingen te verrichten.
5. Het scheidsgerecht legt zijn eigen procedure vast.
6. Het scheidsgerecht neemt zijn beslissing in overeenstemming met deze Overeenkomst en de van toepassing zijnde erkende regels van internationaal recht en bij meerderheid van stemmen. De beslissing is onherroepelijk en bindend.

7. Elke Overeenkomstsluitende Partij draagt de kosten van haar eigen lid en van haar vertegenwoordiging in de arbitrageprocedure. De kosten van de voorzitter en de overige kosten worden gelijkelijk door beide Overeenkomstsluitende Partijen gedragen. Het staat het scheidsgerecht evenwel vrij in zijn uitspraak een andere verdeling van de kosten te bepalen.

ARTIKEL 12

Toepassing van de Overeenkomst

Deze Overeenkomst is van toepassing op investeringen die voor of na de inwerkingtreding van deze Overeenkomst werden gedaan, maar niet op van vóór de inwerkingtreding daterende investeringsgeschillen of afgewikkelde vorderingen.

ARTIKEL 13

Inwerkingtreding

Deze Overeenkomst treedt in werking de dertigste dag na de datum van ontvangst van de laatste langs diplomatieke weg gedane kennisgeving, waarin de ene Overeenkomstsluitende Partij de andere Overeenkomstsluitende Partij er van in kennis stelt dat aan de nationale wettelijke vereisten met het oog op de inwerkingtreding van deze Overeenkomst is voldaan.

ARTIKEL 14

Duur en beëindiging

1. De Overeenkomst blijft van kracht gedurende een tijdvak van twintig (20) jaar en ook daarna voor tijdvakken van twintig (20) jaar, tenzij één jaar vóór het verstrijken van de aanvangsperiode of een daarop volgende periode, een Overeenkomstsluitende Partij de andere Overeenkomstsluitende Partij in kennis stelt van haar voornemen de Overeenkomst op te zeggen. In dit geval wordt de opzegging van kracht bij het verstrijken van het lopende tijdvak van twintig (20) jaar.

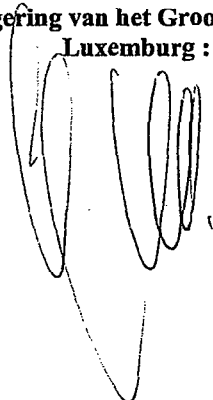
2. Ten aanzien van investeringen die werden gedaan vóór de datum waarop de kennisgeving van opzegging van de Overeenkomst van kracht wordt, geldt het bepaalde in de Overeenkomst nog gedurende een tijdvak van twintig (20) jaar, te rekenen vanaf de datum van opzegging van de Overeenkomst.

TEN BLIJKE WAARVAN de ondergetekende naar behoren gevolmachtigde vertegenwoordigers deze Overeenkomst hebben ondertekend.

GEDAAN te Brussel, op 31 oktober 2001, in twee oorspronkelijke exemplaren in de Nederlandse, de Franse, de Kroatische en de Engelse taal, zijnde alle teksten gelijkelijk authentiek. In geval van verschil in uitlegging is de Engelse tekst doorslaggevend.

**VOOR DE BELGISCH-LUXEMBURGSE
ECONOMISCHE UNIE :**

Voor de Regering van het Koninkrijk België,
handelend zowel in eigen naam als in naam
van
de Regering van het Groothertogdom
Luxemburg :

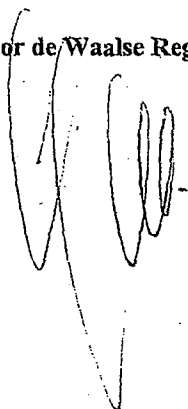
**VOOR DE REGERING VAN DE
REPUBLIEK KROATIË :**

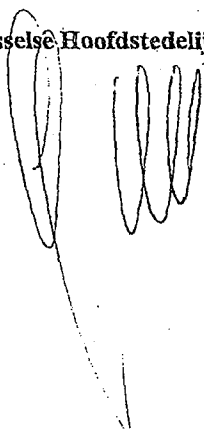
Voor de Vlaamse Regering :

Voor de Waalse Regering :

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized 'W' followed by several loops and a long, sweeping tail.

Voor de Brusselse Hoofdstedelijke Regering :

A handwritten signature in black ink, featuring a large, stylized 'B' followed by several loops and a long, sweeping tail.

AGREEMENT
BETWEEN
THE BELGO-LUXEMBOURG ECONOMIC UNION
AND
THE REPUBLIC OF CROATIA
ON
THE RECIPROCAL PROMOTION AND PROTECTION OF INVESTMENTS

**AGREEMENT
BETWEEN
THE BELGO-LUXEMBOURG ECONOMIC UNION
AND
THE REPUBLIC OF CROATIA
ON
THE RECIPROCAL PROMOTION AND PROTECTION OF INVESTMENTS**

THE GOVERNMENT OF THE KINGDOM OF BELGIUM,
acting both in its own name and in the name of
the Government of the Grand-Duchy of Luxemburg, by virtue of existing agreements,
the Walloon Government,
the Flemish Government
and the Government of the Brussels-Capital Region

and

THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF CROATIA,

(hereinafter the "Contracting Parties") ;

DESIRING to promote greater economic cooperation between them, with respect to investment
by investors of one Contracting Party in the territory of the other Contracting Party ;

RECOGNIZING that agreement upon the treatment to be accorded to such investment will
stimulate the flow of private capital and the economic development of the Contracting Parties ;

AGREEING that a stable framework for investment will maximize effective utilization of
economic resources and increase prosperity ;

HAVING resolved to conclude the Agreement on the reciprocal promotion and protection of
investments ;

HAVE agreed as follows :

ARTICLE 1

Definitions

For the purposes of the Agreement :

1. The term "investment" means every kind of assets and any direct or indirect contribution in cash, in kind or in services, invested or reinvested in any sector of economic activity, by investors of one Contracting Party in the territory of the other Contracting Party, in accordance with its laws and regulations, and shall include in particular, though not exclusively :
  - a) movable and immovable property as well as any other rights in rem such as mortgages, liens, pledges, usufructs and similar rights ;
  - b) stock, shares, debentures and other forms of participation in companies ;
  - c) claims to money or to any performance having economic value, including every loan granted for the purpose of creating economic value ;
  - d) intellectual property rights including, but not limited to, copyrights and neighbouring rights, industrial property rights, trademarks, patents, industrial designs and technical processes, rights in plants varieties, know-how, trade secrets, trade names and goodwill ;
  - e) rights to engage in economic and commercial activities conferred by law and by virtue of a contract, including concessions to search for, cultivate, extract or exploit natural resources.

Any change of the form in which asset is invested or reinvested shall not affect its character as an investment.
2. The term "investor" means in respect of either Contracting Party :
  - a) a natural person, a national of a Contracting Party who makes an investment in the territory of the other Contracting Party ;
  - b) a legal person incorporated, constituted or otherwise duly organised in accordance with the laws and regulations of one Contracting Party, having its seat and performing business activity in the territory of the same Contracting Party and making an investment in the territory of the other Contracting Party.
3. The term "returns" means income deriving from an investment and includes, in particular though not exclusively, profits, dividends, interests, capital gains, royalties, patents licence fees, and other fees. Reinvested returns shall enjoy the same treatment as the original investment.
4. The term "without delay" shall mean such period as is normally required for the transfer of payments.
5. The term "freely convertible currency" means a currency which is widely traded in international foreign exchange markets and widely used in international transactions.

6. The term „territory“ means :

- with respect to the BLEU : the territory of the Kingdom of Belgium, the territory of the Grand-Duchy of Luxembourg respectively, as well as those maritime areas, including the seabed and subsoil adjacent to the outer limit of the territorial sea of either of the above States, over which the State concerned exercises, in accordance with International law, sovereign rights and jurisdiction for the purpose of exploring, exploiting and preserving natural resources ;
- with respect to the Republic of Croatia : the territory of the Republic of Croatia as well as those maritime areas adjacent to the outer limit of the territorial sea including the seabed and subsoil over which the Republic of Croatia exercises, in accordance with international law, its sovereign rights and jurisdiction.

ARTICLE 2

Promotion and admission of investments

1. Each Contracting Party shall encourage and create favourable conditions for investors of the other Contracting Party to make investments in its territory and shall admit such investments in accordance with its laws and regulations.
2. In order to encourage mutual investment flows, each Contracting Party shall endeavour to inform the other Contracting Party, at the request of either Contracting Party, on the investment opportunities in its territory.
3. Each Contracting Party shall grant, whenever necessary, within the framework of its legislation, permits in connection with the investments in its territory, including authorisations for engaging top managerial and technical personnel of the investors' choice, regardless of nationality.
4. Each Contracting Party shall permit, subject to its laws, regulations and procedures affecting the entry, stay and work of natural persons, regardless of nationality, key personnel including top managerial and technical persons who are employed for the purposes of investments by an investor of the other Contracting Party, to enter, stay and work in its territory. Immediate family members (spouse and minor children) of such key personnel shall also be granted similar treatment with regard to the entry and temporary stay in the host Contracting Party.

ARTICLE 3

Protection of investments

1. Each Contracting Party shall extend in its territory full protection and security to investments and returns of investors of the other Contracting Party. Neither Contracting Party shall hamper, by arbitrary, unreasonably or discriminatory measures, the development, management, maintenance, use, enjoyment, expansion, sale and if it is the case, the

liquidation of such investments. Either Contracting Party shall observe any other obligation it may have entered into with regard to specific investments of investors of the other Contracting Party.

2. Investments or returns of investors of either Contracting Party in the territory of the other Contracting Party shall be accorded fair and equitable treatment in accordance with international law and provisions of this Agreement.
3. Each Contracting Party shall in its territory not impose mandatory measures on investments by investors of the other Contracting Party concerning purchase of materials, means of production, operation, transport, marketing of their products or similar orders having unreasonable or discriminatory effects.
4. Each Contracting Party shall promptly publish, or otherwise make publicly available, its laws, regulations, procedures and administrative rulings and judicial decisions of general application as well as international agreements which may affect the investments of investors of one Contracting Party in the territory of the other Contracting Party.

ARTICLE 4

National treatment and most favoured nation treatment

1. Neither Contracting Party shall accord in its territory to investments and returns of investors of the other Contracting Party a treatment less favourable than that which it accords to investments and returns of its own investors, or investments and returns of investors of any other third State, whichever is more favourable to the investors concerned.
2. Neither Contracting Party shall accord in its territory to the investors of the other Contracting Party, as regards management, maintenance, enjoyment, use or disposal of their investment, a treatment which is less favourable than that which it accords to its own investors or to investors of any third State, whichever is more favourable to the investors concerned.
3. The provisions of paragraphs 1 and 2 of this Article shall not be construed so as to oblige one Contracting Party to extend to the investors of the other Contracting Party the benefit of any treatment, preference or privilege which may be extended by the former Contracting Party by virtue of:
  - a) any existing or future customs union or economic union, free trade area or similar international agreement;
  - b) any international agreement or arrangement, completely or partially related to taxation, to which either of the Contracting Party is or may become a Party in the future.

ARTICLE 5

Deprivation and limitation of ownership

1. A Contracting Party shall not expropriate or nationalise directly or indirectly an investment in its territory of an investor of the other Contracting Party or take any measure or measures having equivalent effect (hereinafter referred to as "expropriation") except:
  - a) for a purpose which is in the public interest,
  - b) on a non-discriminatory basis,
  - c) in accordance with due process of law, and
  - d) accompanied by payment of prompt, adequate and effective compensation.
2. Compensation shall be paid without delay.
3. Such compensation shall amount to the fair market value of the expropriated investment at the time immediately before the expropriation was taken or became publicly known, whichever is earlier.
4. Such fair market value shall be expressed in a freely convertible currency on the basis of the market rate of exchange existing for that currency at the moment referred to in paragraph 3 of this Article. Compensation shall also include interest at a commercial rate established on a market basis for the currency in question from the date of expropriation until the date of actual payment.
5. The investor, whose investments are expropriated, shall have the right to prompt review of its case by a judicial or other competent authority of that Contracting Party, valuation of its investments and payment of compensation in accordance with the principles set out in this Article.

ARTICLE 6

Compensation for damage or loss

1. When investments made by investors of either Contracting Party suffer loss or damage owing to war or other armed conflict which is not a result of the activities of the Contracting Party to which the investors belong, civil disturbances, revolution, riot or similar events in the territory of the latter Contracting Party, they shall be accorded by the latter Contracting Party, treatment, as regards restitution, indemnification, compensation or any other settlement, not less favourable than that that the latter Contracting Party accords to its own investors or to investors of any third State, whichever is more favourable to the investors concerned.
2. Without prejudice to paragraph 1 of this Article, investors of one Contracting Party who in any of the events referred to in that paragraph suffer damage or loss in the territory of the other Contracting Party resulting from :

- a) requisitioning of their property or part thereof by its forces or authorities ;
- b) destruction of their property or part thereof by its forces or authorities which was not caused in combat action or was not required by the necessity of the situation,

shall be accorded a prompt restitution, and where applicable, prompt, adequate and effective compensation for damage or loss sustained during the period of requisitioning or as a result of destruction of their property. Resulting payments shall be made in freely convertible currency without delay.

- 3. The investor whose investments suffer damage or loss in accordance to paragraph 2 of this Article, shall have the right to prompt review of its case by a judicial or other competent authority of that Contracting Party and of valuation of its investments and payment of compensation in accordance with the principles set out in paragraph 2 of this Article.

ARTICLE 7

Transfers

- 1. Each Contracting Party shall ensure that all payments relating to an investment in its territory of an investor of the other Contracting Party may be freely transferred into and out of its territory without delay. Such transfers shall include, in particular, though not exclusively :
  - a) the initial capital and additional amounts to maintain or increase an investment ;
  - b) returns ;
  - c) the amounts required for payment of expenses which arise from the operation of the investment under contract, loan repayments, payment of royalties, management fees, licence fees or other similar expenses ;
  - d) proceeds from the sale or liquidation of all or any part of an investment ;
  - e) payments of compensation under Articles 5 and 6 of this Agreement ;
  - f) payments arising out of the settlement of an investment dispute.
- 2. The nationals of each Contracting Party who have been authorized to work in the territory of the other Contracting Party in connection with an investment shall also be permitted to transfer an appropriate portion of their earnings to their country of origin.
- 3. Transfers shall be made in a freely convertible currency at the rate applicable on the day transfers are made to spot transactions in the currency used.
- 4. Each Contracting Party shall ensure that the interest at the commercial rate established on the market basis for the currency in question is calculated together with compensation for the period starting from the occurrence of events under Articles 5 and 6 until the date of transfer of payment and payment will be effected in accordance with provisions of paragraphs 1 and 2 of this Article.

5. Each Contracting Party shall ensure that the transfers will be made without delay, with no other expenses than the usual taxes and costs.

ARTICLE 8

Subrogation

If a Contracting Party or its designated agency makes a payment under an indemnity, guarantee or contract of insurance given in respect of an investment of an investor in the territory of the other Contracting Party, the latter Contracting Party shall recognise the assignment of any right or claim of such investor to the former Contracting Party or its designated agency and the right of the former Contracting Party or its designated agency to exercise by virtue of subrogation any such right and claim to the same extent as its predecessor in title.

ARTICLE 9

Application of other legal provisions

If the provisions of law of either Contracting Party or international obligations existing at present or established thereafter between the Contracting Parties in addition to the present Agreement, contain a rule, whether general or specific, entitling investments by investors of the other Contracting Party to a treatment more favourable than is provided for by the present Agreement, such rule shall, to the extent that it is more favourable, prevail over the present Agreement.

ARTICLE 10

Settlement of disputes between a Contracting Party and an investor of the other Contracting Party

1. Any investment dispute between a Contracting Party and an investor of the other Contracting Party shall be settled by negotiations.
2. If a dispute under paragraph 1 of this Article cannot be settled within three (3) months of a written notification, the dispute shall be upon the request of the investor settled as follows :
  - a) by a competent court of the Contracting Party in whose territory the investment is made ; or
  - b) by conciliation or arbitration by the International Centre for the Settlement of Investment Disputes (ICSID), established by the Convention on the Settlement of Investment Disputes between States and Nationals of other States, opened for signature at Washington on 18 March 1965 ; or

- c) by an ad hoc arbitration tribunal, which unless otherwise agreed upon by the parties to the dispute, is to be established under the Arbitration Rules of the United Nations Commission on International Trade Law (UNCITRAL).

Both parties to the dispute give their irrevocable consent in respect of the fact that all disputes relating to investments are submitted to the above mentioned court, tribunal or alternative arbitration procedures. This consent implies the renunciation of the requirement that the internal administrative or juridical remedies should be exhausted.

3. An investor who has submitted the dispute to national jurisdiction may nevertheless have recourse to one of the arbitral tribunals mentioned in paragraph 2 of this Article if, before judgement has been delivered on the subject matters by a national court, the investor declares not to pursue the case any longer through national proceedings.
4. The award shall be final and binding ; it shall be executed according to the national law ; each Contracting Party shall ensure the recognition and enforcement of the arbitral award in accordance with its relevant laws and regulations.
5. A Contracting Party which is a party to a dispute shall not, at any stage of conciliation or arbitration proceedings or enforcement of an award, raise the objection that the investor who is the other party to the dispute has received an indemnity by virtue of a guarantee or an insurance in respect of all or a part of its losses.

ARTICLE 11

Settlement of disputes between the Contracting Parties

1. Disputes between the Contracting Parties concerning the interpretation or application of this Agreement shall be settled as far as possible by negotiations.
2. If a dispute according to paragraph 1 of this Article cannot be settled within six (6) months it shall upon the request of either Contracting Party be submitted to an arbitral tribunal.
3. Such arbitral tribunal shall be constituted ad hoc as follows : each Contracting Party shall appoint one arbitrator and these two arbitrators shall agree upon a national of a third State as their chairman. Such arbitrators shall be appointed within two (2) months from the date one Contracting Party has informed the other Contracting Party, of its intention to submit the dispute to an arbitral tribunal, the chairman of which shall be appointed within two (2) further months.
4. If the periods specified in paragraph 3 of this Article are not observed, either Contracting Party may, in the absence of any other relevant arrangement, invite the President of the International Court of Justice to make the necessary appointments. If the President of the International Court of Justice is a national of either of the Contracting Parties or if he is otherwise prevented from discharging the said function, the Vice-President or in case of his inability the member of the International Court of Justice next in seniority should be invited under the same conditions to make the necessary appointments.

5. The tribunal shall establish its own rules of procedure.
6. The arbitral tribunal shall reach its decision in virtue of the present Agreement and pursuant to the rules of international law. It shall reach its decision by a majority of votes ; the decision shall be final and binding.
7. Each Contracting Party shall bear the costs of its own member and of its legal representation in the arbitration proceedings. The costs of the chairman and the remaining costs shall be borne in equal parts by both Contracting Parties. The tribunal may, however, in its award determine another distribution of costs.

ARTICLE 12

Application of the Agreement

This Agreement shall apply to investments made prior to or after the entry into force of this Agreement, but shall not apply to any investment dispute that may have arisen or any claim, which was settled before its entry into force.

ARTICLE 13

Entry into force

This Agreement shall enter into force on the thirtieth day following the date of receipt of the latter notification through diplomatic channels by which one Contracting Party notifies the other Contracting Party that its internal legal requirements for the entry into force of this Agreement have been fulfilled.

ARTICLE 14

Duration and denunciation

1. This Agreement shall remain in force for a period of twenty (20) years and shall be extended thereafter for the following twenty (20) year periods unless, one year before the expiration of the initial or any subsequent period, one Contracting Party notifies the other Contracting Party of its intention to denounce the Agreement. In that case, the notice of denunciation shall become effective by the expiration of current period of twenty (20) years.

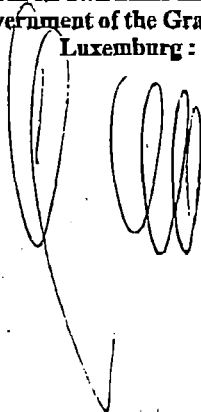
2. In respect of investments made prior to the date when the notice of denunciation of this Agreement becomes effective, the provisions of this Agreement shall continue to be effective for a period of twenty (20) years from the date of denunciation of this Agreement.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned representatives, duly authorised thereto, have signed the present Agreement.

DONE at Brussels, on the 31st October 2001, in two originals, each in the Croatian, French, Dutch and English languages, all texts being equally authentic. The text in the English language shall prevail in case of difference of interpretation.

**FOR THE BELGO-LUXEMBOURG
ECONOMIC UNION :**

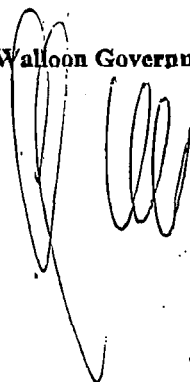
For the Government of the Kingdom of Belgium,
acting both in its own name and in the name of
the Government of the Grand-Duchy of
Luxemburg :

**FOR THE GOVERNMENT OF THE
REPUBLIC OF CROATIA :**

For the Walloon Government :

For the Flemish Government :

Adrianuspeleyn

**For the Government of the Brussels-Capital
Region:**

[Signature]